

Milí přátelé,
zatímco už první čtení nám postavilo jako příklad modlitbu apoštolů s Ježíšovou matkou Marií - dnešní kratičké evangelium nám představuje Ježíšovu i naši matku jiným způsobem. Ačkoliv by se na první pohled mohlo zdát, že náš Pán preferuje blahoslavenost na základě poslouchání a zachovávání Božího slova před fyzickým mateřstvím, při hlubším pohledu je možno naznat, že Panna Maria, o níž sv. Lukáš ve svém evangeliu jistě ne nadarmo dvakrát říká, že Boží slovo uchovávala ve svém srdci a rozvažovala o něm, realizovala svoje mateřství tím nejdokonalejším způsobem na obou rovinách, na té fyzické, i na té duchovní. Jistě všichni známe to nádherné prorocství o ženě, oděné sluncem s měsícem pod nohama a korunou 12 hvězd kolem hlavy ze 12. kapitoly knihy Zjevení sv. Jana. Jestliže ono Slunce je sám Kristus, Slovo, které se stalo tělem právě v lůně Panny Marie, pak ona žena, oděná sluncem, Slovem, Kristem je právě Maria. Co pak platí o Marii, platí i o církvi; a co platí o církvi, je možno říci i o Marii. Ona nejdokonaleji žila a uskutečnila to, co sv. Pavel později formuloval jako „obléci se v Krista“ tím, že Kristovu slovu naslouchala a je zachovávala. Stala se žitým Božím slovem. Obě tyto zásadní skutečnosti pak nacházíme spojeny v modlitbě, jíž je zasvěcen měsíc říjen, v modlitbě sv. růžence. Je-li cílem našich děkanátních poutí vyprosit dobré rodiny a nová kněžská a řeholní povolání, pak vynikajícím prostředkem k dosažení tohoto cíle je právě tato modlitba. Velký světec, který dokonce navštívil tuto katedrálu, zde se modlil a jehož ostatky patří k místnímu pokladu, ve své knize *Dar a tajemství* popisuje svou úctu k Marii takto: „*V době, kdy krystalizovalo mé kněžské povolání...se jistým způsobem změnilo mé pojetí úcty k Matce Boží. Byl jsem již tehdy přesvědčen, že Maria nás vede ke Kristu, ale v té době jsem začínal chápat, že i Kristus nás vede ke své Matce... Ano, Maria nás přibližuje ke Kristu, vede nás k Němu pod podmínkou, že žijeme její tajemství v Kristu.*“ Matka Boží chce být cestou k cíli, a tím cílem je její Syn. Poslyšme ještě několik světců: Sv. Bernardin Sienský píše: „*Hle, tvá matka. Těmito slovy se Maria ve své lásce stala Matkou nejen svatého Jana, ale všech.*“ Sv. Filip Neri říká: „*Není lepšího způsobu, jak získat milosti od Boha, než když si je žádáme skrze Marii, protože jí její božský Syn nedokáže nic*

odmítnout.“ A konečně sv. farář Arský, Jan Maria Vianney kázal: „*Abychom byli vyslyšeni, stačí se obrátit k Marii, Má Matko, řekl jí náš Pán, nemohu ti nic odmítnout.*“

Jak však vznikla modlitba sv. růžence? (Následující informaci jsem čerpal z přednášky dominikána P. Vladimíra Koudelky OP., kterou měl 7. října 1995 ve Wil ve Švýcarsku v dominikánském klášteře sv. Kateřiny.) Nejstarší stopy po této modlitbě vedou do Trevíru. Tamější kartuziánský mnich Adolf z Essenu (+1439) se modlil denně 50 Zdravas Maria a rozjímal při tom o životě Kristově. Tento způsob modlitby se snažil naučit novice Dominika z Pruska, ale s nevalným úspěchem. Ten však přišel na myšlenku přiřadit k těmto Zdravasům 50 krátkých vět popisujících život Kristův a napsat je. A tak se mu dařilo medítovat. Později rozšířil popis Kristova života na 150 vět. V této formě je poznal dominikán Alanus de Rupe (+ 1475), který propagoval zmíněnou formu modlitby a odvolával se přitom na „vidění“, v němž zaměnil Dominika z Pruska za zakladatele Řádu bratří kazatelů. Toto mylné pojetí bylo přijato od r. 1520 také do papežských dokumentů (až do Pia XII.) Avšak teprve tehdy, až se veliký počet tajemství, připojovaných za jméno Ježíš zredukoval na 15, stala se tato modlitba modlitbou lidovou. K velikému rozšíření této modlitby podstatně přispěla růžencová bratrstva. Alanus de Rupe, jedno založil před svou smrtí., nenašel však velký ohlas. Teprve bratrstvo založené r. 1475 v Kolíně nad Rýnem jeho spolubratrem Jakobem Sprengerem (+ 1495) se obzvláště rychle rozšířilo v německých i jiných městech. Jedno z nejstarších bratrstev u nás vzniklo v 16. století při kapli sv. Alexeje v areálu kostela sv. Michala v Olomouci, který byl tehdy kostelem dominikánským.

Je dobře také připomenout prohlášení sv. Pia V., papeže ze 7. října 1571, že bitva u Lepanta proti Turkům byla vyhrána na přímlovu Panny Marie Růžencové. Na tento den pak byl ustanoven svátek Růžencové Panny Marie. Za papeže Lva XIII. (to je poslední čtvrtina 19. století), který napsal 12 encyklik o růženci, se vžila praxe věnovat modlitbě sv. růžence měsíc říjen. Další z papežů, sv. Jan XXIII. o růženci píše: „*Růženec je nejskvělejší způsob rozjímavé modlitby, vytvořený na způsob mystického věnce, v němž se modlitby Otče náš,*

Zdrávas a Sláva Otcí proplétají s uvažováním o nejvyšších tajemstvích naší víry, čímž je myslí předkládáno jakoby v mnoha obrazech drama vtělení a vykoupení našeho Pána.“ Papežové se v mnoha encyklikách a další dokumentech velmi pochvalně vyjadřovali o růženci, sv. Jan Pavel II. v apoštolském listě Rosarium Virginis Mariae (2002) píše: *„Dějiny růžence ukazují, jakým způsobem byla tato modlitba využívána (zvláště řádem dominikánů) v těžkých dobách církve, vyvolaných šířícími se herezemi. Dnes stojíme před novými výzvami. Proč bychom dnes neměli s vírou našich předchůdců vzít růženec opět do rukou? Modlitba růžence si zachovává svoji veškerou sílu a zůstává nezanedbatelnou pastorační výbavou každého dobrého hlasatele evangelia.*“ On, jak mnozí pamatujeme, doplnil do růžence tajemství světla o Ježíšově veřejném působení. Podle sv. Jana Pavla je růženec kontemplováním Kristovy tváře ve společenství a ve škole jeho svaté matky a modlit se růženec není nic jiného, než nazírání Kristovy tváře s Marií.

Benedikt XVI. se vyslovil o růženci takto: *„V současném roztržitém světě pomáhá tato modlitba klást Krista do středu, jako to dělala Panna, která v nitru rozjímalá o všem, co se říkalo o jejím Synu, a také o tom, co on dělal a říkal. Když se modlíme růženec správným způsobem, ne mechanicky a povrchně, ale do hloubky pak přichází pokoj a smíření. Obsahuje v sobě uzdravující moc nejsvětějšího jména Ježíš, které je s vírou a láskou vzýváno uprostřed každého Zdrávas Maria.“*

A konečně papež František napsal toto: *„Růženec je modlitba, která provází můj život stále; je to také modlitba prostých lidí i světců...je to modlitba mého srdce.*“ Od roku 1478 do současnosti lze napočítat víc než 200 papežských dokumentů o růženci. V mnoha zjeveních Panna Maria sama ukazovala, že růženec je pro dobro lidstva velmi potřebná modlitba a k této modlitbě vybízela. Vyslechněme také prostý pohled na tuto modlitbu od Karla Caretta, velkého muže modlitby: *„Dokud jsem ještě žil v Evropě, měl jsem hodně příležitostí účastnit se živých diskusí o vhodnosti nebo přežitku růžence. Někdo prohlašoval, že je to modlitba rozjímavá. Dobře. Pak ale mají mnozí lidé důvod stěžovat si, že monotónní opakování 10 Zdrávasů jim překáží v rozjímání. Stačí*

ohlásit tajemství, a pak rozjímat v tichu. Jiní říkají, je to modlitba oslavy a chvály a je tedy nutné myslet na každé slovo, které se pronáší. To však není možné. Kdo je schopen odrecitovat 50 Zdrávasů, rozptylován při tom stejným počtem připomínek tajemství a myslet přitom na všechno, co se říká. Musím se přiznat, že jsem se ve svém životě nepomodlil bez roztržitosti ani jediný růženec, i když jsem o to mnohokrát usiloval. Teprve na poušti jsem přišel na to, že ti, kteří vedou diskuse o růženci, dosud nepochopili duši této modlitby. Růženec náleží k tomu druhu modlitby, která předchází nebo provází kontemplativní modlitbu Ducha. Můžete při něm meditovat nebo nemusíte, můžete být při něm více nebo méně roztržití, ale jestliže nenecháte přejít den, dokud se ho nepomodlíte, je to známkou, že jste lidé modlitby, že máte růženec rádi. Růženec je jako šplouchání vln, které narážejí na Boží pobřeží. Opakované Zdrávas Maria je matčinou rukou na naší dětské kolébce. Je zanecháním všech lidských úvah o modlitbě a definitivním uznáním naší malosti a ubohosti. Normálně je to však modlitba duchovní zralosti. Jestliže se jej však mladý člověk nerad modlí, nenaléhejme na něho. Pro něho je prospěšnější četba Písma sv. nebo modlitby náročnější. Jestliže se však setkáte na zapadlém venkově se spokojeným stařečkem nebo prostou ženou, která vám řekne, že se ráda modlí růženec, aniž chápe proč, blahopřejte si a radujte se, protože v těchto srdcích se modlí sám Duch Svátý. Růženec nikdy nepochopí tzv. praktičtí lidé. Nepochopí, jak je možno denně opakovat tisíckrát Bohu, kterého nevidíme: Miluji Tě! Avšak čistým srdcím je tato modlitba velmi srozumitelná, jim blahoslavenství zajišťuje život království a u Boha.“ Tolik Carlo Caretto, jeden z velkých následovníků Karla Foucaulta.

Věřím, že většina z nás také ví, že existuje tzv. živý růženec. Když se domluví 20 osob, a každá z nich se denně pomodlí desátek, který jí byl určen (po dobu jednoho měsíce). Tak se tato dvacetičlenná skupina denně podílí na rozjímání všech 20 tajemství svatého růžence. Společenství živého růžence vzniklo ve Francii díky Pavle Marii Jaricotové, která působila mezi dělnicemi v městečku Saint Vallier na začátku 19. století. Snažila se, aby se tyto těžce pracující ženy modlily denně aspoň jeden desátek a živým růžencem vytvářely modlitební společenství. Od roku 1831 se živý růženec začal šířit po celém světě. Kéž tedy s novou chutí bereme do rukou tento vzácný dar i my, abychom dosáhli cíle, kvůli kterému tyto děkanátní pouti konáme. Amen.